

vztahoval jinak i na rozhodčí soudy zákonem stanovené. Následkem toho není třeba řešiti otázku, zda nároky §u 75 náhr. zák., toto břemeno z důvodu pozemkové reformy státu zákonem uložené, jsou nároky soukromoprávními, či veřejnoprávními, neboť, i když jsou soukromoprávními, náležejí na pořad soudní.

Čís. 5287.

Obnova drobných zemědělských pachtů (zákon ze dne 30. září 1924, čís. 204 sb. z. a n.).

Ve smyslu zákonů o obnově pachtů jest propachtovatelem nejen ten, kdo uzavřel pachtovní smlouvu s pachtýřem, nýbrž i každý jeho právní nástupce v držbě propachtovaného pozemku, aniž na tom záleží, zda jest držitelem pouze fysickým, či též knihovním.

(Rozh. ze dne 22. září 1925, R I 701/25.)

Proti žádosti pachtýře o obnovu pachtu dle zákona ze dne 30. září 1924, čís. 204 sb. z. a n. vznesli propachtovatelé námitky, jimž s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl s tím, že se další obnova pachtu nepovoluje. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Pachtýř jest na omylu, maje za to, že jeho odpůrce nelze pokládati pro rozhodný čas za propachtovatele, poněvadž tehdy ještě knihovními vlastníky nebyli a pachtovní smlouva nebyla uzavřena s nimi, nýbrž s jejich předchůdkyní v držbě. Neboť neprávem zavléká sem stěžovatel § 1120 obč. zák., jestiž ve smyslu zákona o obnově pachtu propachtovatelem nejen ten, kdo uzavřel pachtovní smlouvu s pachtýřem, nýbrž i každý jeho právní nástupce v držbě propachtovaného pozemku, aniž na tom záleží, zda držitel jest držitelem pouze fysickým či též knihovním, stačíť úplně sama držba fysická, jen když se zakládá na právním nástupnictví, t. j. nebyla nabyta svémocně, nýbrž byla nabyteli od předchůdce předána.

Čís. 5288.

Pozemková reforma.

Erár má nárok, by mu z hyperochy přejímací ceny za zabraný majetek byly přikázány splatné daně dosud nepřikázané, t. j. daně z výdělku a příjmu, reální daně z jiných nemovitostí, než o jichž přejímací cenu jde, a konečně dávka z majetku a přírůstku na majetku, třeba se staly splatnými teprve po dni, kdy zabraný majetek byl převzat, pokud ovšem již nebyly přiznány v přednostním pořadí. Předpis §u 47 (2) náhr. zák. nevztahuje se na osobní daně a dávky §u 51.

(Rozh. ze dne 22. září 1925, R I 766/25.)

Dohodou Státního pozemkového úřadu s dědicem zpupné pozustalosti svěřenství Ch. byla stanovena za převzaté pozemky přejímací cena 468.648 Kč 29 h, již rozvrhl soud první stolice dle §§ 47 a násl. zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n. v ten způsob, že vyloučil nejprve 12.000 Kč jako částečnou jistotu ku krytí patronátních břemen, dále přikázal bernímu úřadu 91.141 Kč v přednostním pořadí na dávku z majetku a přírůstku na majetku, a na zadrželých daních reálních 31.994 Kč 84 h, v dalším pak přikázal knihovní pohledávky a zbytek 151.618 Kč 65 h držiteli svěřenství. Rekursní soud k rekursu finanční prokuratury napadené usnesení potvrdil. Důvody: Pokud jde o dávku z majetku a o dávku z přírůstku na majetku, nejsou podle přípisu berní správy v P. ze dne 24. října 1924 dávky ty ještě konečně předepsány a z prozatimního předpisu vypadá na převzaté pozemky 88.216 Kč. Jelikož cena převzatých nemovitostí jest 303.803 Kč, bylo úplně vyhověno zákonnému předpisu o zajištění dávek, obsaženému v §u 62 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n., když bylo přikázáno na dávky ty v přednostním pořadí 91.141 Kč. Na daňových nedoplatcích přihlásil k rozvrhovému roku, konanému dne 8. července 1924, berní úřad v K. přípisem ze dne 4. července 1924 celkem 639.517 Kč 71 h. V sumě té, jak je patrné ze sdělení téhož berního úřadu ze dne 5. září 1924 a ze dne 14. října 1924, zahrnuty jsou nedoplatky daňové, vztahující se na celé panství Ch. Že do přihlášky nepatřily dlužné daně reální (pozemková, domovní a činžovní) z nemovitostí nepřevzatých, rozumí se samo sebou, ale rovněž tak není o tom pochybnosti, že nelze přihlížeti k přihlášeným zároveň nedoplatkům na dani z výdělků a na dani z příjmu (58.332 Kč 41 h). Vždyť i tyto daně plynuly z celého panství, jaká část z nich vypadá na nemovitosti převzaté, nebylo ani přibližně uvedeno, což stačí, by byly tyto nedoplatky vyloučeny z přikázání na cenu přejímací, protože dlužno podle §u 49 a 51 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n. za to míti, že ve smyslu tohoto zákonného ustanovení bylo by lze tyto nedoplatky přikázati jenom tenkrát, kdyby pramen dotyčných daní byl jaksi součástí nemovitostí, jejichž cena se rozvrhuje. Posléz uvedenými přípisy ze dne 5. září 1924 a ze dne 14. října 1924 berní úřad v P. — po náhledu soudu rekursního, původní svou přihlášku přivedl jenom na pravou míru, pokud se týče ji opravil a, bylo-li podle této opravené přihlášky přikázáno finanční prokuratuře v zastoupení eráru 31.994 Kč 84 h — byly tím nedoplatky daňové — pokud měly býti hrazeny z přejímací ceny — úplně vyrovnány.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu finanční prokuratury zrušil usnesení obou nižších soudů, pokud šlo o poslední odstavec usnesení soudu první stolice, přikazující zbytek přejímací ceny 151.618 Kč 65 h držiteli svěřenství a soudu první stolice uložil, by, doplně řádně řízení, znovu o těchto 151.618 Kč 65 h rozhodl.

Důvody:

Nelze souhlasiti s nižšími stolicemi, když prvá § 51 náhr. zák. vůbec přehlíží a druhá jeho použití výslovně odpírá. V §u 51 náhr. zák. jest

předepsáno, že část přejímací ceny, nároky předchozími, t. j. přednostními a hypotečními pohledávkami, jakož i reálními břemeny a výsadními nároky (§ 47 (1) náhr. zák., jenž v sobě zahrnuje poukaz ku §§ 216—228 ex. ř., a pak §§ 49 a 50 náhr. zák., ač prvý obsažen je podstatně již v §u 216 čís. 3 ex. ř.), nevyčerpaná, přikáže se na starší daně a dávky, nepřikázané ani v přednostním, ani v knihovním pořadí a na osobní přímé daně a veřejné dávky, vlastníkem dluhované. Rekursní soud míní, že přihlášené nedoplatky daně z výděleku a daně z příjmu bylo by lze přikázati jen tehdy, kdyby pramen jich byl »jaksi součástí nemovitostí, jejichž cena se rozvrhuje«. Patrně tím chce říci, že by výdělek, pokud se týče příjem, z něhož daň předepsána, musil pocházeti právě z nemovitostí, o něž jde v rozvrhu, kdežto prý jde o výdělek a příjem z celého panství. Avšak s tímto omezením nelze souhlasiti, neboť zákon nic takového nepraví a také důvod zákonodárný tomu odporuje. Předpis zahrnuje dvojí daně a dávky: 1.) »starší« daně a dávky, nepožívající ani přednostního ani knihovního pořadí, pod nimiž nutně rozuměti jest předem daně a dávky reální, jež nebyly přikázány již podle předpisu §u 216 čís. 2 a 4 ex. ř., neboť jinak nebylo by tohoto předpisu vzhledem k předpisu 2., jenž zahrnuje všechny daně a dávky osobní (nereální) vůbec třeba. Není to tedy nic jiného, než opřítovaný předpis §u 217 čís. 1 ex. ř., dle něhož po uspokojení všech jiných nároků přijdou na řadu reální daně a dávky starší než tříleté, ježto i ty požívají zákonného zástavního práva (ač ne také přednostního jako v §u 216 čís. 2 ex. ř.), i je to tedy, je-li tomu tak, vskutku předpis zbytečný, protože jednou obsažen jest již v §u 47 (1) náhr. zák., jenž zahrnuje, jak řečeno, všechny rozvrhové zásady §§ 216—228 ex. ř., tedy také předpis §u 217 čís. 1. 2.) »Osobní přímé daně a dávky veřejné vlastníkem dluhované«. Tento předpis docela zřetelně odhlíží od povahy reálnosti a vůbec ode vsí spojitosti daně neb dávky s nemovitostí, mužet to býti třeba daň z příjmu, předepsaná z kapitálů peněžitých, nebo daň z výděleku, předepsaná ze živnosti čistě osobní, nejsoucí v souvislosti s najatou nemovitostí vůbec, neřku-li s nemovitostí, o niž jde. Netřeba tedy, by daně neb dávky ty »patřily« k nemovitosti anebo s ní »souvisely«, takže věc je jiná, než v §u 1409 obč. zák., jenž užívá výrazu prvního, a ve vl. nař. ze dne 27. července 1920, čís. 463 sb. z. a n., čl. I. k §u 62 odst. (4) obsahujícím výklad k zákonu ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n. o dávce z majetku a z přírůstku na majetku, užívajícím výrazu druhého, jímž se míní patrně hospodářská souvislost, vykládaná v §u 18 čís. 2 cit. zák. Zákon překročuje tu meze exekučního řádu a dává přikazovati erární nároky daňové a dávkové, představující čistě osobní dluhy vlastníka nemovitosti. A muže to dobře učiniti, neboť, oč tu jde? O hyperochu (arg. slova: »nevyčerpaná část přejímací ceny«), tedy o částku připadající po uspokojení všech přednostních reálních, knihovních a výsadních nároku dlužníku samému, tudíž o poměr pouze mezi dlužníkem a státem, z něhož všechny třetí osoby jsou vyřazeny, i muže tedy stát, když tu jsou hotové peníze, patřící dlužníku, proti němuž má osobní pohledávky, tyto peníze reklamovati pro sebe, na místo by byly dlužníku vydány a stát musil své nároky na něm dobývati teprve exekucí. Takto je to jednodušší a lepší i pro dlužníka, protože la-

cinější. To je tedy důvod zákonodárný. Zákon omezuje to ovšem jen na dluhy daňové a dávkové, protože jen tyto jsou pravidelně likvidní, jsouce opatřeny od původu exekučním titulem (§ 1 čís. 13 ex. ř.) a ovšem, jak již z této vykonatelnosti plyne a mimo to i v §u 51 náhr. zák. samém výjádřeno jest (slova: daně a dávky vlastníkem »dluhované«), na daně a dávky již splatné. Tento důvod zákonodárný má i tyto dva další předúležité důsledky: a) že pod předpis ad 2. spadají i daně a dávky reální, avšak vypadající z jiných nemovitostí téhož dlužníka, než z té, jejíž přejímací cena je předmětem rozvrhu: neboť od reality, z níž předepsána, abstrahována byvši, je i tato daň daní pouze osobní, b) že předpis ad 2. ne i onen ad 1. jeví se výjimkou z §u 47 (2) náhr. zák. Tu má se věc takto: Jako při exekuci dražbou nemovitosti rozhodným jest pro přechod povinností s držbou nemovitosti spojených den příklepu (§ 156 ex. ř.), což má za následek, že také všechny nároky přikazují se z dražebního výtěžku jen až do toho dne (§ 216 čís. 2, 3, 4 odst. 2 ex. ř., což se rozumí i v §u 217 tamže), kdežto odtud nese je již vydražitel, tak jest při převzetí zabraného majetku, kde není dražby a příklepu, rozhodným dle §u 47 (2) náhr. zák. den skutečného převzetí v §u 29 tamže vytčený, tedy v případě dohody den v ní stanovený, jímž je v tomto případě dle čl. VII. dohody den 1. října 1923, neboť od toho dne stihají všechny povinnosti s držbou nemovitosti spojené přejímající stát, i možno tedy z přejímací ceny přikázati jen požadavky až do toho dne splatné. Z toho ale právě je výjimka pro osobní daně a dávky ad 2., ježto tyto nemají s realitou co činiti, takže o nějakém převzetí jich státem nemůže býti řeči: praví-li tedy § 47 (2), že rozvrh provede se dle stavu v den skutečného převzetí, myslí toliko na břemena a povinnosti »s vlastnictvím nemovitosti spojené« (výraz §u 156 ex. ř.), pokud se týče břemena a povinnosti »k ní patřící« (jakými jsou výsadní požadavky §§ 49 a 50, jež nyní v §u 47 (3) n. zn. omezen jest na nároky zaopatřovací, ježto služební patří ode dne převzetí na přejímatele), žádným způsobem však na osobní daně a dávky §u 51, jež s nemovitostí naprosto ničeho co činiti nemají a pro něž tedy den převzetí nemovitosti státem v nižádném směru rozhodným býti nemůže. Má tedy erár nárok, aby mu z hyperochy dle §u 51 náhr. zák. přikázány byly splatné daně, posud nepřikázané, t. j. daně z výdělku a příjmu, daně reální z jiných nemovitostí, než o jichž přejímací cenu jde, a konečně dávka z majetku a přírůstek z něho, třebas se splatnými staly teprve po dni 1. října 1923, i bylo by, pokud zbytek ceny stačí, přikázati daně a dávky shora citovanými přihláškami, pokud v přednostním pořadí, nepožívající ho, přikázány nebyly, kdyby tu nebyly pochybnosti po stránce osobní, kterou se vůbec zabýváno nebylo. Dohoda uvádí jako stranu předávající JUDra Leopolda T-a jako přihlášeného dědice svěřenské (i) zpupné pozůstalosti Jana T-a, jež také dle lustra jest v knihách jako držitel (list B) zapsán, prvý soud pak uvádí v úvodu svého rozvrhu jako předávající stranu tuto pozůstalost, ale zbytek 151.618 Kč 65 h přikazuje Dru Leopoldu T-ovi, což jest jistě rozpor. Ve svěřenském majetku, jímž jest dle lustra nemovitost vl. čís. 393 zemských desk, nástupce nastupuje přímo z práva zakladatelova a nikoli z práva zůstavitelova, jež měl pouhý držení a užívání (§ 631 obč. zák.) až na čáku nabytí vlastnictví dle

Šu 645 obč. zák. Jinak ovšem při majetku zpupném, jímž je dle lustra nemovitost vložky čís. 93. Kdyby byl Dr. Leopold T. posud jen držitelem svěřenským, učinil prvý soud chybu, když zbytek ceny přikázal jemu osobně, neboť, nenáleží-li svěřenská nemovitost držiteli, jenž má jen užívání, nenáleží mu ani cena přejímací, z které by mu příslušely jen úroky. Ale při svěřenském majetku sluší nyní přihlížeti k zákonu ze dne 3. července 1924, čís. 179 sb. z. a n., jímž svazek svěřenský zrušen, ale není patrné, komu připadl majetek ten v tomto případě, ježto dle zákona může býti účinek jeho velmi různý. Vzhledem k tomu, že daň z výdělků a příjmu nemohla asi býti předepsána »svěřenství«, jak přihláška praví, nýbrž určité osobě, a dále, že dávka z majetku předepisuje se ze všeho majetku osoby (§ 2 čís. 1 zák. čís. 309 20), k němuž připočte se i jmění svěřenské (§ 7 čís. 2 téhož zák.), z přejímací ceny však dle Šu 51 náhr. zák. možno přikázati jen daně a dávky dluhované vlastníkem (předavatelem), dlužno zjistiti, komu a z čeho předepsána byla daň z výdělků a příjmu, jakož i dávka z majetku a přírůstku z něho, což z přihlášek není vidět, zda zemřelému Janu T-ovi (není ani udáno, kdy zemřel), či JUDru Leopoldu T-ovi, neboť zřejmo jest, že na př. daň předepsaná nebožtíku Janu z allodu, jež nedědí Dr. Leopold T., nemohla by placena býti z přejímací ceny náležející tomuto, což platí též o dani výdělkové a z příjmu, předepsané nebožtíku, není-li Dr. Leopold T. jeho dědicem, a dále kdo jest správně předavatelem, t. j. bývalým vlastníkem převzatých nemovitostí, o něž jde, zda vskutku Dr. Leopold T., zejména pokud jde o svěřenský majetek, neboť z udání dohody, že je přihlášeným dědicem pozůstalosti Jana T-a, to neplyne. Kdo je předavatelem (vlastníkem), je rozhodno vždy osobně, neboť k jednání jako účastník musí býti obeslán právě on (§ 47 (3) náhr. zák.), a věcně potud, pokud daně a dávky nejsou reální a nejsou jeho dluhem.

Čís. 5289.

Nejde o zahájenou rozepři, požadována-li v pozdější žalobě náhrada škody proto, že žalovaným prý byl zaviněn exekuční prodej předmětu, o jehož vrácení bylo v dřívějším sporu žalováno z důvodu vlastnického práva žalobcova.

(Rozh. ze dne 22. září 1925, R I 781/25.)

Ve sporu dříve zahájeném domáhal se žalobce na žalovaném vrácení automobilu, kdežto ve sporu pozdějším, o nějž tu jde, žaloval o náhradu škody 90.000 Kč, jež prý mu vzešla tím, že automobil byl vinou žalovaného prodán v exekuční dražbě. Námitce zahájené rozepře soud prvního stádia vyhověl a žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku zahájené rozepře.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekurent brojí proti napadenému usnesení proto, že rekursní soud, seznav, že v dřívějším sporu jest žalováno o vrácení automobilu z dů-